

vanguardia de la ciència

JOSEP CORBELLA
Barcelona

Alessandra Bonfiglioli i Gino Gancia, de la Universitat Pompeu Fabra, han desmentit una idea àmpliament estesa tant entre economistes com entre la població general. La incertesa, han demostrat, no té per què ser sempre perjudicial per a l'economia. Concretament, pot facilitar l'adopció de reformes que aportaran beneficis a mitjà termini.

Què els va portar a estudiar la incertesa?

A.B. La Gran Recessió ha provocat un fort augment de la volatilitat dels mercats, cosa que ha portat molts economistes a investigar els efectes de la volatilitat sobre les decisions d'inversió al sector privat. La conclusió ha estat que la incertesa és perjudicial per a les inversions i el creixement. D'altra banda, la Gran Recessió ha posat de manifest la necessitat d'adoptar reformes econòmiques estructurals. Ens va cridar l'atenció que ningú no hagués estudiat els efectes de la volatilitat sobre les polítiques públiques.

Partien de la hipòtesi que la incertesa podia ser beneficiosa?

G.G. En absolut. Simplement ens vam proposar d'investigar quin efecte tenia. No teníem una hipòtesi a priori.

Com ho van investigar?

G.G. Vam analitzar indicadors de reformes estructurals de sis sectors econòmics importants a 56 països des del 1973 fins al 2006. Els vam acurar amb indicadors de la volatilitat diària dels mercats financers durant aquests 33 anys. Vam reunir un conjunt de dades prou gran per comprovar si hi havia alguna relació entre els episodis de volatilitat econòmica i les reformes estructurals.

I què van trobar?

A.B. Que sí que hi havia una relació! Com més volatilitat, més reformes. Però ens faltava el més difícil. Havíem d'identificar quina era la relació de causalitat. Podia ser que la volatilitat estimulés les reformes. Però també podia ser que les reformes portessin a més volatilitat.

Com ho van resoldre?

G.G. Vam buscar variables exògenes, que no es poguessin veure afectades per les reformes adop-

“L'economia va millor amb ciutadans ben informats”

Alessandra Bonfiglioli i Gino Gancia, economistes

Els autors de la investigació, a la Universitat Pompeu Fabra

Alessandra Bonfiglioli**Cesena (Itàlia), 1977**

- Professora de la Universitat Pompeu Fabra des del 2013
- També està afiliada al Centre per a la Recerca de la Política Econòmica (CEPR) de Londres des del 2009
- Llicenciada en Economia per la Universitat Bocconi de Milà, es va doctorar per la Universitat d'Estocolm
- Va ser investigadora de la Universitat de Zuric del 2007 al 2010
- La seva carrera ha estat molt vinculada a Barcelona, on ha estat investigadora del Centre de Recerca en Economia Internacional i de l'Institut d'Anàlisi Econòmica del CSIC, i professora de la UPF i de la Barcelona Graduate School of Economics

tades prèviament. Ens vam fixar, d'una banda, en la volatilitat financera internacional. I, de l'altra, en desastres naturals i actes terroristes. En tots dos casos vam trobar que els governs adopten més reformes estructurals en períodes d'incertesa elevada.

Els va sorprendre el resultat?

A.B. Més que sorprendre'ns, ens va plantejar un problema. Com podíem interpretar aquestes dades? Com podíem reconciliar-les amb la teoria econòmica?

Com les van interpretar?

G.G. Les reformes estructurals poden ser beneficioses a mitjà i llarg termini, però tenen un cost polític a curt termini perquè sovint són impopulars. Per aquesta raó, els polítics són reticents a adoptar-les encara que sàpiguen que ho haurien de fer.

Gino Gancia**Milà (Itàlia), 1973**

- Investigador del Centre de Recerca en Economia Internacional des del 2003 i professor de la Universitat Pompeu Fabra
- Llicenciat per la Universitat Bocconi de Milà i doctorat per la Universitat d'Estocolm
- Va treballar a l'Institut de Tecnologia de Massachusetts (EUA) entre el 2001 i el 2003
- Està afiliat al Centre per a la Recerca de la Política Econòmica (CEPR) de Londres, a l'Institut de Kiel per a l'Economia Mundial (Alemanya) i a la Barcelona Graduate School of Economics
- Ha guanyat, entre altres guardons, el premi a l'Economista Jove de l'Associació Econòmica Europea

A.B. Els polítics solen actuar de manera miop, fixant-se en el resultat de les pròximes eleccions, en el curt termini. Però en situacions d'incertesa, el cost de les reformes és menys visible per als votants perquè es dilueix en la volatilitat general de l'economia.

Creuen que els polítics s'aprofiten de la ignorància dels votants?

A.B. Sempre hi ha una certa asimetria informativa entre els ciutadans que voten i els polítics que prenen decisions. Els ciutadans en general tenen menys informació que els polítics. De manera que els polítics poden aprofitar-

TROBALLA INESPERADA

La incertesa pot ser bona per a l'economia perquè facilita l'adopció de reformes

RESULTAT DE LA INVESTIGACIÓ

Als països on es llegeixen més diaris és on els polítics actuen més bé

se'n per justificar la seva manera d'actuar, especialment en situacions de volatilitat.

Creuen que seria millor votar menys i reformar més?

G.G. No estan renyits. Hem analitzat dades de 56 països que inclouen diferents sistemes polítics i diferents nivells de desenvolupament econòmic. Hem vist que s'adopten més reformes en democràcies que en autocràcies. El sistema democràtic no és ideal, però tots els altres són pitjors.

A.B. Especialment si els ciutadans estan ben informats. Com que investiguem els efectes de la incertesa, també hem estudiat la influència que té una societat ben informada. Ho hem fet analitzant el nivell de lectura de diaris als diferents països.

I què diuen les dades?

A.B. Que allà on els ciutadans estan més ben informats, els polítics actuen més bé i l'economia va més bé. ●

VOTEU ELS NOMINATS DEL PREMI VANGUARDIA DE LA CIÈNCIA A www.lavanguardia.com/vanguardia-de-la-ciencia